

nist akvarelist, se odade na karikatureta. Kako edinствен познат хариктуриса "15 GODINI LIKOVNO TVOREШTO VO MAKEDONIJA" " се ѕовеќи нај и тоа на духот, а попак близок до ѕовекот најин.

Првата генерација на уметниц од Македонија со завршена ликовна академија (Lazar Ličenoski, Nikola Martinoski, Dimče Todorovski, Dimitar Pandilov, Vangel Kodžoman, Tomo Vladimirska i Vasilie Popović-Cico) во бивша Југославија работеše раздeleno, индивидуално, ширум целата земја. Немаше услови слободно да се развива дејност што ќе биде врзана за родната грутка на земјата од која што тие потекнуваат.

Уште во текот на Народната револуција оваа пionerska генерација здруžena со заедничка јелба да се даде прidonес на полето на уметноста, соzdava grupa, на која зголемена со уште неколку уметници, по oslobođenje go организира и првото Združenie na likovnite уметници na Македонија. Задачите беа teški, pionerski, требаше да се постават темелите на уметноста која ќе игра една од главните улоги на полето на културата.

Основана е првата уметничка школа и првите наставници на оваа школа се и првите здруženi уметници. Покрај својата творечка работа оваа школа се занимава и со педагогија. Тие го пренесуваат своето знаенje на првите повоени генерации. Но ова не им смешаат и понатаму да го развиваат своето лично ликовно изразување.

Lazar Ličenoski, познатиот колорист, ја овековечи својата родна земја во безброј пејсаџи кои представуваат документи во историјата на уметноста на Македонија. Nikola Martinovski, виртуозниот crtač на треперливи силуети полни со лирика, дава и enterieri со нашите народни обичаји што ќе останат на идните поколенија за да им ги покажуваат и intimните doživuvanja на нашите lugje. Dimitar Pandilov, искренiot interpretator на impresionističkiот пејсаџ даде неколку vonредни дела меѓу кои најпознато е "Vagoni". Vangel Kodžoman, признатиот и познат акварелист, оставил низа толку забелешливи акварели со одлична техника. Tomo Vladimirska, својата креативност ја има посветено на scenografijata и така тој стана пioner на нашата театарска уметност. Vasile Popović-Cico, senzibil-

niot akvarelist, se odade na karikaturata. Kako edinstven poznat kari-katurist toj so svojot crtež gi iznesuva na površina site čovečki mani i toa na duhovit, a sepak blizok do čovekot način.

Dimče Todorovski, realistot majstor-skulptor, pokraj niza portreti i figuri ostava i cel ciklus na duhovito rešeni terakoti što gi ilustriraat nastrojanijata na naštite lugje. Negovoto posledno delo "Jama" e najdobro doživeana mačna pesna za želbata za život. Toa e ep, simbol na nastrandanieto i makite za vreme na okupacijata, dadena na eden doživean i skulpturalen način.

Edinstvenata žena slikar, koja se pridružuva kon ovaа generacija e Katja Evtimova, nepretenciozna, iskrena, dosledna na impresionizmot.

Slednata grneracija koja stidiite gi završuva vo razni centri на Jugoslavija, se vrakja potoa svoeto tvoreštvo do go ostvari vo Makedonija. Ljubomir Belogaski, akvarelistot na nežniot kolorit, ostava cela niza pejsaži od Makedonija i Dalmacija. Borko Lazeski pokraj raboti vo tehnikata со масло се ogleduва и на фреското-slikarstvo со својата glema врска со тема од NOB, што е изработена во скопската Железничка станica. Zdravko Blazić, realističniот pejsažist, se odava на чување на средновековните споменици на slikarstvoto и така станува конзерватор од југословенски rang. Dimče Protuger, poznatiot kreator на zgrafita, дава пастели кои преставуваат vonredni crteži за tapiserija i.t.n.

Site ovie umetnici se занимаваат и со педагогија и така уестуваат во konformiranjeto на младите кои доаѓаат од година в година.

Mladite и најмладите ја продалжуваат традицијата на постарите, бараат ново, ги осовремуваат своите мотиви, ја опростуваат формата, со еден збор одат по патот на истинската уметност која несомнено ќе даде значајни резултати. Tie не се занимаваат само со усталени техники, работат декоративни панои, помали freski, поголем број zграфита.

Нашата интерна архитектура не може пoveke ni да се замисли без соработка на еден или пoveke slikari кои го даваат посленiot estetski збор.

Osnovanata grafička sekција Živee во рамките на Združenieto на likovnite umetnici на Makedonija и дава добри резултати. Ljubodrag Marinković-Penkin, признатиот графичар, излага и на југословенските изложби во странство. Mena Spirovská дава графики кои обилуваат покрај занаетат и со една vonredna arabeska на линии. Tragutin Avramovski дава cvrsti kompoziciji кои се технички bezprekorno izvedeni, i.t.n.

Skulptori ze od svoja strana, го исполнija овој период со mnogubrojni споменици ширум Makedonija. Megju niv se poznati Jordan Grabulovski, skulptor кој покрај основната crta, на реализмот секогаш постигнува извесна stilizacija што му е својствена и која deluва monumentalnosovremeno.

Borka Avramova preminuva vo obli formi od glemi dimenzii na koi go stava pečatot na svojot ličen izraz naedna monumentalna poezija. Petar Hadži-Boškov e edinstven među skulptorite koji trpečivo i vredno go prodolžuva baranjeto na svojot stil što nosi obeležje na sovremenostu naš jugoslovenskoto i evropskoto vajarstvo.

Mladite i najmladite slikari se najm nogubrojni. Vredno, vo čekor so vremeto, slobodni, inspirirani od ona što gi okružuva i vo zbuduva, tie rabotat. Dinamikata nabivnите baranja bazirana na solidno znaeće što go ponele od našite likovni akademii veke davat i rezultati. Ne e nikakvo čudo što ke se voshituvame na snažno konstruiranata kompozicija na mladiot Petar Mazev, ili što ke se raduvame pred mrtvata priroda koloristički doživeana, na vredniot Spase Kunoski koi deluваат i malku nadrealistički akcentirani so temen kolorit, so prozvik na tažnikavost. Ivan Velkov se opredelil na dekorativnoto na geometriskata osnova, taka što ni ostava vpečatok na osvežuvanje so svoite pastelni tonovi. Rudimentarnите motivi na Bogoljub Ivković pretstaveni na naivnički način se stremat da se prevrlat na zidot kade ke ja najdat svojata sopstvena namena. Dimitar Kondovski so svojot ekspresionizam so dadeniот baran kolorit ni dava možnost da pogledame vo svetot na artizmot. Mile Korubin iako malku ploden, ostavalirika na platnata, dekorativno-slikarski rešeni. Ristə Lozanoski pokraj scensko-dekorativno raspredeleni kompozicii (figurativni ili pejsaži) sozdava i cvrsto komponirana rabota na tema borbata. Toma Šijaković, koj e mošne temperamenten slikar, dava kompoziciji so doza napesimizam. So ogled na prostor ne možam da se navedat site iminja i postiganjata na site umetnici, slikari i skulptori vo Makedonija. Sekoj, duri i malku zaинтересiran posetitel na ovaa izložba ke ponese so sebe doživuvanje zaklx tvorečkata sila na makedonskite umetnici do koi sekoj pooddeleno so svoite želbi i ostvaruvanja go tkaat patot na umetnosta na Makedonija, kako dostojni sinovi na zemjata što gi ragja, neguva i inspirira.

Elena Maçan